

**Een voor de Nederlandsche fauna nieuwe stormvogelsoort,
Puffinus gravis (O'Reilly)**

DOOR

Dr. E. D. VAN OORT.

Den 17den November ll. werd door de gymnasiasten J. DE RANITZ en L. VAN 'T SANT uit Leiden aan het strand van Noordwijk een voor de Nederlandsche fauna onbekende vogel gevonden, en door de vinders welwillend aan 's Rijks Museum van Natuurlijke Historie te Leiden afgestaan, waarvoor hen hierbij nogmaals onze dank gebracht zij. Het betreft hier een oud ♀ van den Grooten pijlstormvogel, *Puffinus gravis* (O'Reilly), in volkomen verschen en ongeschonden toestand dood gevonden, een soort, die slechts zeer zelden in het zuidelijk deel van de Noordzee en voorheen nooit in Nederland is waargenomen, doch die een vrij regelmatige, hoewel zeldzame verschijning is aan de Atlantische kusten van Engeland, Ierland en Schotland en enkele malen geobserveerd is bij de Faer-oer, IJsland, de kusten van Noorwegen, en ook bij Helgoland geschoten is. Deze stormvogel is een bewoner van den Atlantischen Oceaan en wordt voornamelijk, soms in kleine of groote vluchten, in volle zee waargenomen; zijn broedgebied is beperkt tot eilandgroepen in het zuiden van dien oceaan, o. a. de Tristan d'Acunha-groep. Aan de kust van Groenland, vanwaar de soort oorspronkelijk beschreven werd, komt hij in de zomermaanden voor, doch broedt aldaar niet. Hij heeft ongeveer de grootte van de Kleine zeemeeuw, is van boven grijsbruin met lichtere vederranden op den rug, met witte uiteinden aan de staartdekveeren en met een witachtigen band in den nek; de onderzijde is wit met enkele grijsbruine vlekken op den buik en aan de flanken; de slagpennen en de staartpennen zijn donkerbruin, de laatsten met smalle witte zoomen, de onderdekveeren van den staart zijn grijsbruin. De snavel is hoornkleurig zwart; de pooten zijn vleeschkleurig wit, de buitenkant van het loopbeen en van den buitenteen lichtbruin; de iris is donkerbruin. Snavellengte 43, loopbeen 53, vleugel 310, staart 120 mm. De inhoud van de maag bestond uit een zwarte traanachtige massa, waarin de hoornachtige kaken van een inkt-

vischsoort voorkwamen. Het schijnt dat deze diersoorten een voor- naam deel van het voedsel van onzen vogel vormen; hij voedt zich echter ook met visschen en andere zeedieren, die hij zoowel van de oppervlakte, als duikend vangt.

Het aantal soorten van stormvogels, in Nederland waargenomen, is thans tot zes geklommen; drie van hen, *Fulmarus glacialis* (L.), *Procellaria pelagica* (L.) en *Oceanodroma leucorhoa* (Vieillot), zijn in de verzamelingen door meerdere exemplaren vertegenwoordigd, terwijl de 3 andere soorten elk door slechts één met zekerheid binnen onze grenzen bemachtigd voorwerp vertegenwoordigd zijn: *Puffinus puffinus* (Brünnich), 15 September 1914 Egmond aan Zee (Coll. C. J. EYMA), *Puffinus griseus* (Gmelin), ♂ 15 October 1900 Hornhuizen (Coll. Artis), en het bovenvermelde voorwerp van *Puffinus gravis* (O'Reilly). SCHLEGEL geeft als inlandsche soort op *Puffinus obscurus* (Gmelin); echter is er in de verzameling van 's Rijks Museum van Natuurlijke Historie geen inlandsch voorwerp van een Kleine pijlstormvogel aanwezig en kan men uit de opgaven van TEMMINCK (Man. d'Orn. II, 1820, p. 808 en IV, 1840, p. 510) ook niet besluiten, dat hij in ons land is waargenomen. De Kleine pijlstormvogel-vorm, die de Azoren, Madeira, de Canarische en Kaap Verdische eilanden bewoont, *Puffinus obscurus godmani* Allen, is eenige malen aan de kusten van Engeland en Ierland waargenomen, zoodat de mogelijkheid bestaat, dat zij eveneens naar ons land af-dwaalt. Mocht dus de opgave van SCHLEGEL bewaarheid worden, dan zal de waarneming bovengenoemden vorm betreffen en niet *Puffinus obscurus* (Gmelin), welke den Stillen Oceaan bewoont en niet op de Europeesche zeeën wordt aangetroffen. Ten slotte wil ik hier de aandacht vestigen op een voorwerp van *Daption capensis* (L.), in het 4de deel (1809) van NOZEMAN, HOUTTUYN en SEPP, Nederlandsche Vogelen, p. 369, pl. 188, onder den naam van *Procellaria puffinus* beschreven en afgebeeld, dat bij Sloterdijk gevangen zou zijn; tot de onmogelijkheden behoort ook dit geval niet, aangezien eveneens waarnemingen aan de Fransche en Engelsche kusten vermeld worden.

Het zou niet te verwonderen zijn als het aantal der in Nederland waargenomen stormvogelsoorten in de toekomst met nog enkele vermeerderd werd, daar er aan de kusten van Groot-Britannië en Ierland een 18tal vormen zijn waargenomen.

Leiden, 20 November 1915.